

Ärende: Tillgängligheten vid Emmaus Second Hand, Strandgatan

Datum: 5 mars 2024 **Tid:** kl. 10 **Plats:** Emmaus Second Hand, Strandgatan

Deltagare:

Erika Elfsberg och Alexandra Gamba, Funktionsrätt Åland
Filip Azam, tillgänglighetskonsult/Arkaden arkitektkontor
Björn Lindfors samt Charlotta Solax, Ålands synskadade
Dexter Mäkelä, NPF Åland

Robert Jansson, verksamhetsledare Emmaus

Bedömning av tillgängligheten

Emmaus Åland gör viktigt arbete för social hållbarhet på Åland. Emmaus driver bland annat projekt där man skapar arbetsplatser och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

Emmaus Åland kontaktade Funktionsrätt Ålands tillgänglighetsgrupp för att få våra synpunkter på hur man kan skapa större tillgänglighet till Emmaus två butiker, i Mariehamns centrum samt i Norrböle. Detta utlåtande gäller Emmaus Second Hand som ligger på Strandgatan 20 i Mariehamn.

Allmänt

Emmaus second hand-butik på Strandgatan ligger centralt i Mariehamn och är ofta välbesökt. Inlämning av donationer sker numera enbart till butiken i Norrböle.

Tillgänglighetsgruppens synpunkter

Ankomst:

Det finns en parkeringsplats för de med särskilt tillstånd vid baksidan av butiken. Det finns även parkeringar på båda sidor av gatan alldeles intill butiken.

Bild 1. Ramp vid huvudentré.

Bild 2. Trappa vid huvudentré.

Huvudentré:

Huvudentrén har två dörrar, en med ramp och en med trappa.

En ramp upp till huvudentrén startar i anslutning till trottoaren på Strandgatan. Rampen består av liknande stenplattor som trottoaren. På båda sidor om rampen finns ledstänger.

Rampen är för brant för att enkelt användas av någon med rullstol. Det är 9,4° lutning på det brantaste stället, det bör vara max 5°. Dörren till butiken går utåt och det finns ingen markering för svepytan för dörren. Om man använder rullstol blir man tvungen att vänta på att dörren ska öppnas på en lutande del av rampen, där borde istället vara en plan del av rampen så att man inte rullar bakåt.

Det finns ej skyltning om den automatiska dörröppnaren och den syns dåligt. Den är även placerad på fel plats, till höger om dörren, och går därmed inte att använda för någon med rullstol på grund av dörrens svepyta.

Trappan till den andra huvudentrédörren saknar kontrastmarkering, det bör vara markering på första och sista trappsteget. Ledstången vid trappan är för kort i båda ändar. Det finns en tröskel som är 10 centimeter hög och den borde kontrastmarkeras.

Den lösa mattan innanför dörren kan utgöra en snubbelrisk och borde fästas mot golvet.

Bild 3. Entrén mot torget.

Bortre entrén

Entrén i borte ändan av Emmaus mot Sittkoffs och torget är svår att ta sig till med exempelvis rullstol. Den här entrén är dock lättare att komma in genom med rullstol. Den har en något för brant naturlig ramp skapad i stenläggningen, men det finns möjlighet att förlänga rampen om man vill det.

Den automatiska dörröppnaren går på med rörelsedetektor, därför är det extra viktigt att här markera dörrens svepyta så kunder inte får dörren på sig.

Utanför entrén finns bänkar att sitta på.

Bild 4. Huvudstråk, med bildstöd

Bild 5. Gång mellan kläder

Butiken allmänt

Genomgående i butiken finns det bildstöd för olika typer av varor, vilket är både ovanligt och till stor hjälp för många. Det är också tydligt skyltat var kassa och provrum är. Bildstöd saknas på porslinsavdelningen och vid bokhörnan.

Det är ett brett huvudstråk i butiken, men vissa av gångarna mellan varorna är för smala för en person med rullstol, särskilt vid porslinsavdelningen. Det är också viktigt att längre gånger mellan varor inte är återvändsgränder som man måste ta sig baklänges tillbaka från med hjälpmedel. Längre gånger behöver ha en vändyta.

Ett ledstråk som leder till kassan underlättar för personer med synnedsättning, exempelvis en vit målad linje på golvet. Helst ska ledstråket gå från båda ingångar till kassan.

Det är bra att det finns sittplatser vid bokhörnan där man kan vila sig.

Bild 6. Butikens kassa

Kassa

Det finns ingen lägre del vid disken, det går inte heller att komma under disken med rullstol så att man kommer nära. Kortläsaren är dock flyttbar. En T-slinga kunde finnas i kassan (det finns särskilda mindre sådana för receptioner). Plexiglasen som täcker en del av kassan kan behöva en svart kant för att synas för de med nedsatt syn. Plexiglasen fyller inte längre någon funktion enligt Emmaus så man kan också välja att ta bort det.

Provrum

Ett större och tillgängligt provrum skulle behövas. Provrummet behöver vara ca 1,5 x 1,5 meter stort. Det får gärna vara en lite högre stol i det tillgängliga provrummet. Det finns krokar på en lägre nivå i provrummen, vilket är bra.

Belysningen kan vara för mörk eller bländande, provrummet med belysning bakom spegeln upplevdes som bäst upplyst.

Belysning

Det är spotlights i fönstret som ska lysa upp skyltfönstren kan blända kunder inne i butiken – förslag ges på att sätta upp en avskärmare så att spotlightsen inte lyser in i butiken.

Ljudmiljö

Akustiken är bra i den delen av butiken där det säljs kläder, men det är lite hårdare ljud i borten änden av butiken där det är porslin. Bakgrundsmusik kan störa för personer med hörselnedsättning, särskilt i kassan bör man inte spela musik så att kunder kan höra vad personalen vid kassan säger.

Slutsatser

Vi ser mycket positivt på att Emmaus vill öka sin tillgänglighet för sina kunder. Att man använder bildstöd i butiken för att hjälpa kunderna att hitta är mycket positivt och det är troligtvis något man är ensam på Åland om att göra.

Emmaus butik på Strandgatan har goda förutsättningar att bli en föregångare när det gäller tillgänglighet. Ett tillgängligt provrum och vissa mindre anpassningar samt att bredda gångar mellan varor skulle göra att butiken får hög tillgänglighet på insidan.

Utmaningen ligger i att göra ankomst och entré till butiken tillgänglig. Vid huvudentrén skulle rampen behöva förlängas för att inte vara för brant. Det är svårt att göra för om den görs längre som den ser ut nu hamnar den utanför Emmaus tomtgräns. En möjlighet kunde vara att göra en ramp som går längs med byggnaden och bort från gatan.

Man kan också titta på om man kan hänvisa personer med hjälpmedel till den andra entrén. Det skulle kräva att det blir lättare att ta sig till den entrén från Strandgatan.

Tillgänglighetsgruppen tackar för att ha fått besöka Emmaus Second Hand och vi önskar Emmaus lycka till med tillgänglighetsarbetet. Gruppen hjälper gärna till med råd om man väljer att göra anpassningar exempelvis vid entrén längre fram.

Med vänlig hälsning,

Mariehamn, 28 april 2024

Tillgänglighetsgruppen

BILAGA: FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 9/Tillgänglighet

Bilaga

Allmänt

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Finland och på Åland sedan juni 2016. Det är samhällets skyldighet att erbjuda service till alla som behöver det! Alla ska kunna delta i allt som händer i samhället fullt ut – det gäller infrastruktur, byggnader, information/kommunikation och bemötande. FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för lagstiftningen på Åland och i ytterligare ett 50-tal länder.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, § 9/Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl. a. gälla a) byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, samt b) information, kommunikation och annan service, däribland elektronisk service och service i nödsituationer.

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

a) utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten,

b) säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten äger tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

c) erbjuda intressenter utbildning i frågor som gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

d) utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form,

e) erbjuda former av assistans och annan personlig service, däribland ledsagare, lektörer och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar som är öppna för allmänheten,

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

g) främja tillgång för personer med funktionsnedsättning till ny informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt

h) främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium så att de blir tillgängliga till lägsta möjliga kostnad.

